atacă o temă importantă sub aparența glumei. Piesa lui Aurel Baranga este foarte solid construită și agreabil scrisă. Pentru mine, proiectele referitoare la acest spectacol, care desigur va interesa mult publicul, se află încă într-o fază de elaborare, așa că nu pot vorbi prea mult despre ele.

Caniota lui Labiche invită la o punere în scenă care are contingențe cu multe spectacole realizate de mine, cerînd o mare disponibilitate și suplețe fizică și lăuntrică a actorului, fantezie, inventivitate, ritm viu, împletirea acțiunii cu muzica. Este un gen de spectacol care m-a pasionat și mă pasionează în continuare. Fără să iau în serios ceea ce este numai o glumă, cred totuși că, sub noianul de încurcături, evenimente, situații năstrușnice din piesă, se desenează o temă importantă. Nu e vorba de satiră, ci mai mult de ironie la adresa micii burghezii, a mentalității filistine. Prin asta, undeva, piesa atinge niște puncte de absurd. Absurdul există și în construcție, și în relațiile dintre personaje, și în felul lor de a gîndi. Chiar modalitatea de vodevil frizează, la urma urmei, absurdul : nimeni nu merge la închisoare cîntînd. Aș vrea ca asta să se simtă bine în tot — în joc, în decor. Nu știu încă exact cum, dar aș dori ca elemente reale să stea alături de elemente foarte convenționale, obiecte adevărate să stea alături de efecte artificiale, și astfel să se nască gluma. Desigur, cînd vorbesc de absurd, mă gîndesc la un anume registru al dezvăluirii lui, nu foarte acuzat, nu foarte crud, ci integrîndu-se în atmosfera de formidabilă bună dispoziție a vodevilului. Mai întrevăd o temă comică a spectacolului : personajele sînt tipuri de bădărani, oameni mărginiți, cu orizont foarte mic, care mimează grația cea mai eterată, cele mai bune maniere. Abia au călcat în Paris și vor să treacă drept parizieni rafinați. Asta poate crea un suculent motiv de joc. Aș dori ca spectacolul să respecte foarte precis epoca, atmosfera Franței de exact acum o sută de ani. Va trebui să cercetăm, să studiem, pentru a aduce pe scenă „minunile", noutățile vremii — care, desigur, în ochii noștri se vor arăta puerile —, și a suprasublinia astfel desuetul. În același timp, aș dori ca spectacolul să poarte amprenta unui adevărat vodevil, așa cum se juca vodevilul în timpul maximei lui înfloriri, pentru a aduce în scenă un surplus de naivitate și de farmec și a crea încă un plan de teatralizare.

DAVID ESRIG montează Troilus și Cressida de Shakespeare la Teatrul de Comedie

— În stagiunea care începe, ținta centrală a muncii mele este spectacolul cu *Troilus și Cressida*.

Piesa pare la început o poveste stranie a războiului din Troia, dar, pe măsură ce pătrunzi în substanța ei, se dezvoltă pînă la a ajunge o extrem de gravă și tulburătoare trecere în revistă a celor mai însemnate preocupări ale societății lui Shakespeare. Universul de gîndire este aici mai cuprinzător, poate, decît în *Hamlet*. Amploarea dezbaterii este absolut uimitoare. Se discută problema păcii și a războiului, se discută prețul oricărui gest uman, în principiu. Se pune întrebarea dacă valorile umane au sau nu un caracter obiectiv și care sînt criteriile și ierarhia acestor valori. Se vorbește despre iubire și fidelitate la un nivel foarte rar întîlnit, și iubirea se dovedește nu îndeajuns de puternică față de presiunile contextului moral și social. Dacă, în *Romeo și Julieta*, dragostea salvează tot, aici, iubirea cea mai puternică se dovedește insuficient de puternică, iar infidelitatea Cressidei se arată ca fapt social, nu numai ca trăsătură de caracter, devenind astfel marca unor timpuri, verigă într-un lanț de fapte, independente de această infidelitate. Într-un sens istoric foarte concret și, prin asta, foarte tulburător, se pune problema vechiului și a noului.

Desuetudinea cavalerismului troian, față în față cu brutalitatea și vulgaritatea negustorească a grecilor, nu lasă loc de opțiune, n-ai ce alege. Asta nu mai e o glumă : totul devine foarte grav, atît de

www.cimec.ro

grav încît, dacă te gîndeşti mai mult la piesă, se poate întîmpla să nu dormi noaptea. Toată această ameţitoare colecţie de preocupări se dezvoltă paralel, întretăiat — uneori o problemă lămurind-o pe alta, alteori interferenţa temelor creînd confuzie —, pe un text în versuri, dificil. Fireşte că nu pot să prevăd exact forma pe care o va lua spectacolul în cursul muncii cu actorii. Pot spune însă cum doresc să arate, în mare, montarea. Aş dori să fie foarte fluidă, cele douăzeci şi ceva de tablouri să curgă unul dintr-altul, cu consecvenţa şi cu uşurinţa unei povestiri, schimbarea locului de acţiune să nu fie nici o clipă o dificultate, ci să aibă cursivitatea unui vechi roman cavaleresc. În acelaşi timp, aş dori să realizez, în anumite momente, două şi mai multe acţiuni simultan dezvoltate. De aceea, o problemă foarte dificilă este cea a formei scenei ; trebuie să lucrez în cutia italiană, în ultimă instanţă creată conform cerinţelor teatrului intim. Sper să găsesc soluţia, împreună cu scenograful Ion Popescu-Udrişte, într-un decor mobil, făcînd din portalul scenei nu o limită de volum, ci doar marginea unui ecran în faţa căruia să se perinde toată viaţa pestriţă a piesei.

D. D. NELEANU finisează montarea cu piesa Vulpile de Lillian Helman la Teatrul Tineretului

— Am studiat cu multă pasiune piesa cunoscutei scriitoare americane, căutînd să o plasez nu numai în epoca socială din care ea s-a inspirat, ci în contextul întregii literaturi americane care a influenţat-o şi generat-o.

M-am ferit să zugrăvesc drama unei familii la modul cehovian, cum lesne aş fi putut fi ispitit să o fac, ci am mutat acţiunea piesei (care se petrece la sfîrşitul secolului) în zilele noastre.

Ne străduim ca în repetiţii să găsim accente dramatice ardente, de mare intensitate temperamentală, care să sugereze ciocnirile adînc sociale din text, drama omului modern, sufocat de contradicţiile lumii capitaliste.

N-am dorit să circumscriu piesa unei atmosfere cenuşii, să-i dau o desfăşurare care să apese pe replica „au ralenti", ci am urmărit ca interpretarea să capete suflul ritmat, trepidant, al zilelor noastre, replicile încrucişîndu-se ca loviturile de floretă.

În acest sens muncesc cu interpreţii : Olga Tudorache, Corina Constantinescu, Doina Şerban, Jana Gorea, Ionescu-Gion, N. Ifrim şi Ion Manta.

ION COJAR pune în scenă Domnişoara Nastasia de G. M. Zamfirescu la Teatrul Naţional „I. L. Caragiale"

— Vreau să mă depărtez de specificul „populist", care a animat în trecut unele din montările cu această piesă. De aceea, tind să sugerez drama unei zadarnice existenţe umane frînte în zborul ei către lumină. Nu voi apela la elementele unei interpretări naturaliste, deşi, formal, ar putea să existe în faţa unui regizor şi această atracţie.

Dimpotrivă, mă voi strădui să găsesc coordonatele unei drame adînc omeneşti, zguduitoare.

Nastasia va fi concepută, în încercările ei neîntrerupte de zbor, ca o cio-

www.cimec.ro